

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ПАРАМЕТРІВ ТРАВИ ГІРЧАКА ГІРСЬКОГО

ГАПОНЕНКО В.П., ЛЕВАШОВА О.А.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

За останні роки інтерес до лікарських засобів рослинного походження значно підвищився. Причина в тому, що природні БАР мають низьку токсичність, здатні впливати на фізіологічні процеси організму людини та підвищувати його природний захист. Тому проблема розробки технології одержання рослинних субстанцій та створення на їх основі фітохімічних препаратів є актуальною та важливою.

Одним з перспективних представників роду гірчак, який налічує близько 300 видів, може бути і гірчак гірський, або альпійський (*Polygonum alpinum All.*). Це багаторічна трав'яниста рослина, яка широко поширена у Західній Європі, Європейській частині Росії, в Україні зустрічається у Криму та Донецькій області. В народній медицині цю рослину використовують в народній медицині як в'яжучій та кровоспинний засіб, при захворюваннях шлунку, печінки, в тому числі і при холециститі. Настій з кореневищ має тонізуючі та сечогінні властивості.

Метою наших досліджень було встановлення ряду технологічних параметрів сировини, визначення оптимальних умов процесу екстрагування БАР з коренів гірчака гірського.

Для проведення досліджень використовували подрібнені корені, зібрані у 2010-2011 роках на території Донецької області.

На умови екстрагування БАС впливають такі фактори, як анатомічна будова рослинного матеріалу, технологічні показники сировини, умови екстракції тощо. Нами вивчалися такі технологічні параметри екстрагування як коефіцієнт поглинання екстрагенту, співвідношення сировина – екстрагент (1:5, 1:10, 1:15, 1:20), кратність зливів (1–3), час та температурний режим екстракції ($T = 90^{\circ}\text{C}$, час – 2, 4, 6, годин; $T = 30^{\circ}\text{C}$ час – 8, 12, та 24 години). Критеріями оцінки було обрано вихід екстрактивних речовин та суми окиснюваних фенолів за методиками Державної Фармакопеї України. Враховуючи результати досліджень, в якості екстрагенту було обрано 50⁰ етанол, який сприяє вилученню максимальної кількості екстрактивних речовин (17,02%) та суми окиснюваних фенолів (4,21%). Оптимальними умовами процесу екстрагування БАР з коренів гірчака гірського обрано наступні: співвідношення сировина – екстрагент (1:5), температура екстракції - 30°C , час екстракції – 8 годин. Таким чином, одержані результати будуть використано у подальшому при розробці технології одержання лікарських препаратів з гірчака гірського.